

MÜ'MİNÜN SÛRESİ 1-11. ÂYETLERİ

Bismillâhirrahmânirrahîm

el-Hamdülillâhi Rabbi'l-âlemîne hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh 'alâ külli hâlin ve fi-külli hîn. Kemâ yenbeğî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih. Ve's-salâtu ve's-selâmu 'alâ hayra halkihî seyyidinâ Muhammedin ve 'alâ âlihî ve sahibihî ve mentebi'ahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Emmâ ba'd:

Aziz ve muhterem kardeşlerim;

Allahu Teâlâ hazretleri Kurân-ı Kerîm'inde 18. cüzün başında Mü'minûn sûresinde buyuruyor ki;

﴿قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ﴾^١ ﴿الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ﴾^٢ ﴿وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ﴾^٣ ﴿وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ﴾^٤ ﴿وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ﴾^٥ ﴿إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ﴾^٦ ﴿فَمَنْ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ﴾^٧ ﴿وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ﴾^٨ ﴿وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ

صَلَّوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩﴾ أُولَئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ﴿١٠﴾

1 الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ

Bismillâhirrahmânirrahîm.

Kad eflaha'l-mü'minûn. Ellezîne hüm fî-salâtihim hâşi'ûn. Vellezîne hüm 'ani'l-lağvi mu'ridûn. Vellezîne hüm li'z-zekâti fâilûn. Vellezîne hüm li-furûcihim hâfizûn. Illâ 'alâ ezvâcihim ev mâ meleket eymânühüm fe innehüm gayru melûmîn. Fe-men-i'bteğâ verâ'e zâlike fe-'ulâike hümü'l-âdûn. Vellezîne hüm li-emânâtihim ve 'ahdihim râ'ûn. Vellezîne hüm 'alâ salavâtihim yuhâfızûn. Ulâike hümü'l-vârisûn. Ellezîne yerisûne'l-firdevse hüm fîhâ hâlidûn.

Müjdeli bir aşir!

Kurân-ı Kerîm'in âyet topluluğuna aşir denilir. Müjdeli bir aşir! Allah Teâlâ hazretleri bu âyet-i kerîmelerinde Firdevs-i âlâyaya sahip olacak ve orada ebediyyen nimetler içinde safa sürecek olan mü'minlerin sıfatlarını beyan ediyor. Firdevs-i âlâyaya girecekler, orada ebediyen kalacaklar, Firdevs-i âlâ bunların, bu zatların, bu işleri yapanların olacak.

¹ 23/ Mü'minun, 1- 10.

a. Hesap Gününün Halleri, Zorlukları Ve Felaha Erecek Olanlar

Kimler, hangi işi yaptıkları için cennete gireceklermiş?

Kad eflaha'l- mü'minûn. "Muhakkak ki şu şu şu vasıflara sahip olan mü'min kullar iflah oldular, felaha erdiler."

Aslında ileride felaha erecekler. Dünya hayatları bitecek, dünya bozulacak, kıyamet kopacak, hesaplar görülecek, bazıları cennete gidecek; bunlar o zaman iflah olacak, o zaman felaha erecekler. Ama "Felaha erecekler." demiyor, "Kesinlikle felaha erdiler." diye bildiriyor.

Kad Arapça'da kesinlik bildiren bir takıdır, edattır. İfade de mâzî, geçmiş zaman siygâsı; "Felaha erdiler." [diye belirtiliyor]. Hâlbuki ileride olacak.

Bunu neden böyle kullanıyor? Arap dilinde ifade niye böyle oluyor?

İstikbâlde olacak olan bir şey kesin ise onu böyle ifade ederler. "Olacak." demektir. "Böyle oldu." demektir. "Sen bu işleri bu işleri yaparsan öldün demektir!" Daha ölmedi ama öldün. "Öldün." dedin ya; "Öldün!" demek, "Öleceksin!" demektir.

Kad efllehâ. “Felah bulmuş, buldu.” demektir. “Şu mü’minler kesinlikle felah bulacak.”

Felah bulmak ne demek?

Tehlikelerden halas olup nimetlere erip işi huzur içinde, sağlam bir şekilde sona erdirmek demektir. Felah bulmak; artık bir takırtısı kalmadan işin tamam olmasıdır.

“Demin bir adamın işini takip ediyordun. Ne oldu, onun takıntıları tamamlandı mı?”

“Hiçbir şey kalmadı.”

“Kesin mi?”

“Kesin.”

“Emeklilik maaşını tam bağladılar mı?”

“Tamam, emekliliği bağladılar...”

İşte şu mü’minler kesin olarak felah bulacak. Şu işleri yapan mü’minler felah bulmuş demektir, felah buldu demektir.

Felah bulacak mü’minler kimlerdir?

Hepsi felah bulmayacak. Bazıları hıyı yutacak belasını bulacak, cehenneme atılıp cezasını çekecek. Hem mü’min hem de cezasını çekecek.

Neden?

Allah’ın “Yapma!” dediği işleri mü’min olduğu halde yaptı.

Bir insan mü'min olduğu halde Allah'ın “Yapma!” dediği işleri neden yapar?

Peygamber Efendimiz diyor ki; “Mü'min insan, günah işlerken iman kalbinde durmaz. Tepesine, iki karış, iki metre yukarıya çıkar, orada durur; imanlı iken yapmaz.”

O anda imanı kaçıyor gidiyor da insan ondan sonra o günahı işliyor. Yoksa mü'min bir insanın Allah'a isyan etmesi, günah işlemesi olmaz. O anda sıyrılıyor, mü'minlik gidiyor. O günahı ondan işliyor; içki içiyor, zinayı yapıyor, günahı işliyor, yalanı söylüyor, rüşveti alıyor... Yoksa mü'min yapmaz ama ondan!

İman muvakkaten çıkıp gidiyor, işliyor; sonradan pişman oluyor: “Çok günah! Ben bu işi niye yaptım? Yapmamam lazımdı. Günah olduğunu da biliyordum, hoca da söylemişti, küçükken anam babam da öğretmişti; benim bu günah işlemem lazımdı. Ne biçim adamım ben yahu! Ne kadar zayıf karakterim var yahu! Tutamıyorum kendimi, şu nefis nasıl aldatıyor. Şu şeytanın işine bak!..” Bütün kabahati şeytana yüklüyor. Hâlbuki kabahat kendisinde!

Neden kendisinde?

Allahu Teâlâ hazretleri Kurân-ı Kerîm’inde bildiriyor ki:

﴿إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ﴾

*Innehü leyse lehü sultânun ‘alellezine âmenu ve ‘alâ rabbihim yetevakkelûn.*²

“Hakiki iman sahibi kullara, Allah’a tevekkül eden kullara, şeytanın bir yaptırım gücü, tasallutu sultanı, hâkimiyeti zorla yaptırma gibi bir kabiliyeti yok!”

Zorla yaptırıyor.

“Şöyle yapsan nasıl olur?”

“Vallahi fena olmaz. Hadi yapayım.”

Teklif ediyor; o da yamulmaya, erimeye başlıyor. Yavaş yavaş yavaş yavaş...

“Yapmayayım ya!..”

“[Hadi] yap yap, bak, çok tatlı, çok zevkli...”

“Olmaz yahu! Günah!”

“Yap hadi!”

İçinde bir mücadele ediyor:

“Yapayım-yapmayayım, yapayım-yapmayayım...”

² 16/ Nahl, 99.

Ondan sonra yapıyor.

Neden?

Tatlı geliyor. Nefsi de şeytana destek oluyor. Nefis diyor ki;

“Yap şunu yahu, ağzımın suyu aktı! Yap şu günahı!..”

Tatlı geliyor. İçki de tatlı geliyor sigarada tatlı geliyor günah da tatlı geliyor. Bütün günahlar millete tatlı geliyor. Baklava börek yer gibi -balıklama- günahları işlemeye koşuyorlar. Koşar adımlarla gidiyorlar, denize atlar gibi atlıyorlar, günahların deryasına dalıyorlar, dibini boyluyorlar. Hâlbuki mü'minin yapmaması lazım.

Mü'mindi, yapmaması lazımdı; cehenneme girmemesi lazımdı ama Allah da cehenneme tıkıyor, cayır cayır yakıyor. Öteki kâfirlerden ayrılışın diye cezasını gördükten sonra cehennemden çıkartıyor. Demek ki bazı mü'minler cehennemde cezasını çekip cennete öyle girecek. Bazıları da felah bulacak, hiç takıntısı olmadan, doğrudan doğruya cennete girecek.

Allah bizi cehenneme düşmeden, azabına giriftâr olmadan, cezasına çarpılmadan, gazabına uğramadan hor ve hakir durumlara,

rezil rüsva ve perişan olma durumlarına düşmeden, doğrudan doğruya cennete girenlerden eylesin.

Allahu Teâlâ hazretleri bazı insanları Arş-ı Alâ'sının gölgesinde gölgelendirecek. Arş-ı Alâ çok yukarıda, mahşer halkı aşağılarda. Arş-ı Alâ'nın gölgesinde gölgelendirecek. Aşağıdaki mahşer ahali onlara, yukarıya bizim yıldızlara baktığımız gibi bakacaklar, imrenecekler. Çünkü o arşın gölgesindekiler, Allah'ın sevgili kulları, nurdan tahtlara, minberlere oturacaklar. Aşağıdakiler izdiham, korku, sıkışıklık, sıkıntı, perişanlık...

Bütün insanlar çıplak olacak. Ama Hz. Aişe anamız diyor ki;

“Yâ Resûlallah! Çıplak mı olacak?”

“Çıplak olacak yâ Aişe ama o zaman insanların çıplaklıklarından dolayı müstehcen bir şey düşünecek hâlleri kalmayacak ki!..”

Ölüm korkusu geldi mi insan başka bir şey düşünüyor mu? Nasıl keyfi kaçıyor. Orada da cehennem korkusundan tir tir titreyecekler, büyük korkulara düşecekler.

Herkes başının derdine düşecek. “Benim hâlim ne olacak, benim işim ne olacak, ben ne olacağım? *Nefsî, nefsî*... Benim kendi ca-

nım, kendim ne olacağım?..” diye herkes kendisinin telaşına düşecek. Kimse kimseyi düşünmeyecek.

Ana dünyada bağına bastığı, emzirdiği evladını düşünmeyecek. Evlat kendisini yetiştiren, büyüten anne babasını düşünmeyecek. Birbirini görerek, severek evlenmiş karı koca birbirini düşünmeyecek. Kardeş kardeşi düşünmeyecek. Herkes kendisini cehennemden kurtarmayı düşünecek.

“Kimde benim hakkım var? Filanda hakkım var...”

Gidecek, hakkını isteyecek.

“Kimde hakkım var? Kardeşimde hakkım var...”

Gidecek, kardeşinin hakkını isteyecek.

Kardeşten hak istenir mi?

﴿الْأَخِلَاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ﴾

*El- ehillâ'u yevme izin ba'duhüm li-ba'din 'aduvvun ille'l-müttekîn.*³

“Takvâ ehli, mü'min-i kâmil kullar müstesna, herkes birbirinin düşmanı gibi olacak. Herkes hakkını isteyecek.”

³ 43/ Zuhruf, 67.

Herkes mahkeme-i kübrâda mahkemelik olduklarında; “Bu benim hakkımı yemişti, bu benim şekerimi almıştı, bu benim mirastan hakkımın birazını zaptetmişti, vermemişti...” herkes herkesten davacı olacak, isteyecek; müttakîler müstesna!

Güzel ahlâklı, ârif, kâmil insanlar orada da müstesna! Orada onların dostlukları devam edecek; âriflerin, erbâb-ı tasavvufun, kâmil insanların; dünyada güzel ahlâk neymiş, fedakârlık, cömertlik neymiş, arkadaşını kendisine tercih etmek neymiş... öğrenmiş insanların orada dostlukları devam edecek. “Nerede benim kardeşim yahu? Benim sevdiğim bir kardeşim vardı, ben onu buralarda göremiyorum. Yâ Rabbi ne oldu?.. Arayacak, şefaath edecek, kardeşini yanına getirecek. Cezayı hak etmiş kardeşini [getirecek].

“Yâ Rabbi beni affettiğin gibi bunu da affediver. Bu kardeşimi ben çok seviyorum, bunu affet...”

Affedecek. Bazıları mahşer günü Arş-ı Âlâ'nın gölgesinde sefa sürecek.

Kimler?

Allah'ın iyi kulları! Ötekiler, daha az iyi olanlar; aşağıda, izdihamda binlerce yıl bek-

leŖecekler, diz çökerek duracaklar. Hani esir-lerin durumları filan oluyor ya, diz çökerek bekleyecekler. Kimse kalkıp etrafa bakamayacak.

Allah hitap edecek:

“Kaldır başını göreyim.”

“Kaldıramam, başımı kaldırmam.”

“Ey kulum başını kaldır!” dediği zaman cennetin köşkleri var karşıda, diyecek ki;

“Bu köşkler kimin yâ Rabbi?”

Daha önce niye görmüyordun? Başını kaldıramıyordun ki! Baş kaldırmak yok! Herkes korkudan tir tir titreyecek. Güneş tepelerine yaklaştıırılacak, herkes ter dökcek. Ter, yerin içini, 70 arşın aşağıyı ıslatacak. İnsanlar günahının çokluğuna göre dizlerine, bellerine, göğüslerine, kulakları hizasına, ağzı hizasına kadar ter olabilecek.

Âdem *aleyhisselam*'a gidecekler, diyecekler ki;

“Ey Âdem babamız! Bize şefaât etsene!”

Âdem *aleyhisselam*'a gidecekler; “Bu bekleyiş dursun, mahkeme-i kübrâ olsun da cennetlikler cennete gitsin; bu bekleyiş çok zor!” diyecekler. Âdem *aleyhisselam* diyecek ki;

“Allahu Teâlâ hazretlerinin ‘Şu ağaca yaklaşma!’ dediği halde şeytan beni kandırdı, o ağacın yanına gittim. Bu gün Rabbimin gazabından korkuyorum, bir şey diyemem.”

Musa *aleyhisselam*’a gidecekler: “Yâ Musa *aleyhisselam*! Şefaata ediver de bu işler başlasın da bekleyiş dursun.” Diyecek ki;

“Ben şehirde dolaşırken iki kişi kavga ediyordu, birisi beni yardımına çağırды. Ayırayım derken bir tarafa bir yumruk vurdum, o adam öldü. Adam öldürmüş oldum. Şimdi ben bir şey demeye korkarım.”

Her birisi korkacak. Çünkü Allah’u Teâlâ hazretleri o zaman mahşer halkına gazabıyla, Celâl sıfatıyla, tecelli edecek, herkes tir tir titreyecek.

Peygamber Efendimiz’e gelecekler:

“Ya Muhammed! Şefaata eyle, bu iş bitsin, işler görülmeye başlansın, beklemek canımıza tak ettirdi!” diyecekler. O da gidecek Hâlık-ı Rahmân’ın önüne, Allahu Teâlâ hazretlerine secde edecek, hamd ü senâlar edecek.

“Yâ Rabbim bu iş başlasın.” diyecek, orada bir şefaati olacak. Daha sonra, daha

sonra çeşitli olaylarda çeşitli şefaati olacak.

İnsanlar muhakeme olacak, sevaplar günahlar tartılacak. İyiler cennete gidecek, mü'minlerden cezalıları cehenneme gidecek. Çünkü cevapları günahları tartılacak. Günahı baskın gelen, ağır gelen cehenneme atılacak, yanacak. Ama bazıları Firdevs-i âlâya sahip olacak, varis olacak, miras alabilecek. Çünkü kendisinin kazanmasıyla mümkün değil.

En son cennete girecek insanın mülkü, cennetteki mekânı, mâlik olduğu yerler bu yeryüzü ve bu gökler kadar büyük olacak. En sonuncu, cennete en sonuncu giren, en aşağıdaki derecelinin cennette sahip olduğu yer, bu dünya ve bu gökler kadar geniş olacak. Geze geze bitiremeyecek. Sanacak ki Allah en büyük ikramı ona verdi. Halbuki kendisinden öncekilere neler neler... Ama kimse kimşenin [durumunu] bilmediği için, mahzun olmak, kıskanmak, “Vay! Benimki ne azmış!..” demek olmasın diye bilmeyecek. En çok bana verildi!” sanacak.

Kad efleha'l-mü'minûn. “Şu mü'minler kesinlikle felah bulmuş demektir. Felah buldu demektir, bulacaklar.” *Ellezîne hüm fî-*

salâtihim hâşi'ûn. “Namazlarında huşûlu olanlar.”

Allahuekber dedi mi huşûlu!

Huşû ne demek?

Şuurlu olarak aklını başına devşirmiş, başını öne eğmiş, güzel duygulara sahip olan; namazını öyle kılan [demek].

Biz namazları nasıl kılıyoruz?

Pat pat pat... İmama yetişeyim diye paldır küldür caminin tabanı sallanıyor sallanıyor. İmamın arkasına geliyor:

Allahu ekber! Süb süb süb, Allahu ekber!...

Yahu *süb* değil, *Sübhâne Rabbiye'l-'azîm, Sübâhne Rabbiye'l- a'lâ.* Niye bunu *süb süb* diye kısaltıyorsun? *Süb süb süb...* Acelen ne? Arkandan gâvur ordusu mu kovalıyor be adam?! Ne acele ediyorsun, doğru düzgün kılsana, tadını çıkartarak, huşû ile kılsana!

Allahu ekber. Ben Rabbim'in huzuruna girdim. O beni görüyor...

El pençe divan duracak; gözlerinden yaşlar dökerek günahını hatırlayarak Allah'ın azametini, celâlini hatırlayarak secdeye var-

dığı zaman, secdeden kalktığı zaman; namazını öyle kılanlar felah buldular.

b. Namazlarını Huşû İle Kılanlar

1. Namazı güzelce kılmak.

Allahu Teâlâ hazretleri bize “Namazı kılın!” diye söylemiyor. *Ekîmu’s-salâh*, “Namazı ikâme edin!”

Arapça’da ikâme etmek, “eğri bir şeyi doğrultmak” demek. Mesela çubuk eğri, yamuk. Demirci böyle sağdan bakıyor, soldan bakıyor, yamukluk varsa tak tak tak düzeltir. Köşebentlerini vs. örsle düzeltir. Eğri şeyi düzeltmeye ikâme derler. *Ekîmu’s-salâh*. “Namazı eğri kılmayın; dosdoğru kılın, düzeltin kılın, yamuk olmasın!” demek. Eğri büğrü olmasın, eksikli kusurlu olmasın! “Namaz kılın!” demiyor. Namazın eğrilikleri olabilir. “Eğri kılmayın, eğriliklerini doğrultarak, dosdoğru kılın!” demek.

Namaz kılmak hüner değil! Çünkü bedevinin birisi Peygamber Efendimiz’in mescidinde, gözünün önünde namaz kıldı. *Allahu ekber, semi’allahü li-men hamideh, Allahu ekber, Allahu ekber, es-Selâmü aleyküm, es-Selâmü aleyküm...* Peygamber Efendimiz

“Gel.” dedi, bedeviyi çağırdı. “Sen namazını yeniden kıl çünkü sen namaz kılmadın!” dedi.

“Çünkü sen namaz kılmadın” dedi. Hâl-buki namaz kılmış, selam vermişti.

“Sen namazını yeniden kıl! Çünkü sen namazı kılmamış gibi oldun, kılmadın!” dedi. Yeniden kıldı. *Allahu ekber, Allahu ekber...* Aynı usul ile tekrar kıldı, hızlı kıldı. *Se-mi’allahü li-men hamideh, Rabbenâ ve le-ke’l-hamd, Allahu ekber, Allahu ekber, es-Selâmü aleyküm, es-Selâmü aleyküm...*

“Yine namaz kılmadın sen, yine kıl!” dedi.

Baktı ki yine aynı şekilde kılıyor:

“Ey mübarek! Namazı kılacağıın zaman *Allahu ekber* dedin mi sakın sakın ol! *Se-mi’allahü li-men hamideh* dedin mi dur, bütün âzâların sakınleşsin! Dur, birbirine ekle-me! *Rabbena ve leke’l-hamd, Allahu ekber*, dur. *Allahu ekber*, dur... Dura dura, sakınleşe sakınleşe, sakın kıl!

İnsan namazı sakınleşe sakınleşe kıldı mı, bütün hareketleri birbirine bağlamadan, duraklaya duraklaya; işte bu rukû, bu secde, bu kavme, bu kıyam, bu sücûd; her şeyi dura

dura oldu mu namaz öyle olur. Böyle olması lazım. Bu şeklen doğru kılınmasıdır.

Bir de içinde, duygular kafasındaki duygular bakımından Allah'ın huzurunda olduğunu bilecek. İnsan *Allahu ekber* dedi mi dîvân-ı ilâhîye, dergâh-ı ilâhîye, hânegâh-ı sâmedânîye giriyor. Büyük salona girmiş gibi Allahu Teâlâ hazretlerinin huzuruna giriyor. O zaman Allah'ın kendisini gördüğünü, dinlediğini, kendisine baktığını düşünecek. Sübhâneke'sini, Fâtiha'sını öyle okuyacak, rükûunu, secdesini öyle yapacak!

Peygamber Efendimiz diyor ki;

“İnsan secde ettiği zaman Rahmân'ın ayaklarına secde etmiş gibidir.”

İnsan *Allahu ekber* dediği zaman Allahu Teâlâ hazretlerinin huzuruna girer. İki tarafta melekler ve hûri kızları dizilirlermiş. Merasim salonunda, hûri kızları, hepsi bekliyorlar, melekler duruyorlar. Namaz böyle mühim bir şey!

Allah; “Peki kulum, benim huzuruma geldin, seni dinliyorum!” diyor. Adam söylediğinin farkında değil:

“Yahu ben bakkala 100 dolar vermiştim de o da bana ellinin üstünü mü verdi, 100

doların üstünü mü verdi? Hanım çıkarken bana ekmekten sonra ne al dedi; süt mü dedi tereyağı mı dedi? Yumurtayı sekiz tane mi alacaktım 10 tane mi alacaktım?..”

Aklı bakkalda, süpermarkette, hanımın siparişinde, tarlada, bahçede, ticarete vs.

“Namazı bitirir bitirmez hemen gideyim, üç tane çek vardı, onları bankaya yatırıyorum...”

Olmaz. Onlardan sıyrılması lazım. Kılarken içinin doğru olması lazım.

Namazı bize böyle öğretmiyorlar, böyle de yapmıyoruz.

Görenek de böyle değil, hızlı!

“Hangi imam teravihi daha hızlı kıldırıyor?”

“Falanca camii...”

“Hadi bu akşam oraya gidelim.”

Hızlı kıldırıdıktan sonra ne yapacaksın?

“Dondurmacıya geçeriz, dondurma yeriz...”

“Vay be! Hoca 13 dakikada teravihi bitirdi. Rekor! Daha hızlısı var mı, oraya gidelim.”

Olmaz. Kabul olmaz. Çünkü Peygamber Efendimiz “Sen namaz kılmadın!” diyor.

Alışmamışız; hızlı kılmaya, kıldırmaya alışmışız.

“Cemaat kaçmasın.”

Cemaat kaçmasın ama namaz da namaz olsun.

“Yahu filanca hoca da namazı bir uzatıyor; treni kaçırıyorum, otobüsü kaçırıyorum, okula geç kalıyorum...”

Tamam, o kadar da olmasın ama bunun Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz tarafından tarif edilen güzel şekilde yapılması lazım.

“Namaz mü’minin miracıdır.”

Miraç, Peygamber Efendimiz Allah’ın huzuruna gitti. Her sene -27 Receb’de, 26’yı 27’sine bağlayan gecede- Miraç kandilini kutluyoruz. Namaz mü’minin miracıdır. Biz günde beş defa Allah’ın huzuruna çıkıyoruz, konuşuyoruz, itaat ediyoruz. *Sübhâneke*. “Yâ Rabbi! Seni tesbih ederiz!” diyoruz, sîgası ile hitap ediyoruz. *İhdine’s-sırâta’l- müstakîm*. “Yâ Rabbi! Bizi doğru yola hidayet eyle!” diyoruz. Cenâb-ı Hak ile münacât ve mükâleme, konuşma oluyor. Huzûr-ı ilâhide konuşuyoruz. Çok önemli! İşte o namazı güzel

kılan, o namazında huşûlu olanlar, güzel kılanlar felah buldu, bir. Bir sıfat budur.

Vellezîne hüm 'ani'l-lağvi mu'ridûn.

“Boş işlerden uzak duranlar.”

Lağv; le, ğayın, ve; l, ğ, v; lağvün.

Lağv: “Boş işler, faydasız, lüzumsuz, işe yaramaz, sonucu olmaz işler.”

Bunun ne faydası var?

Bir faydası yok. Faydasız, lüzumsuz, boş işlerden yüz çeviren, onlara yanaşmayan demek.

Adama soruyorsun:

“Bu pazar neredesin?”

“Maça gideceğim.”

Maçta ne var?

“Fenerbahçe ile Beşiktaş'ın maçı var, çok önemli!..”

Ne var?

“Spor.”

Vallahi billahi dinleyen için spor değildir! Yemin olsun ki... Dinleyen oturuyor, öyle spor olur mu? 22 kişi 90 dakika -45-45; 90 dakika- koşturuyor. Onlar koşturuyor. Ne işe yarar? Hiçbir şeye; ne seyretmesi işe yarar ne koşturması işe yarar.

Futbola devam etti mi menüsküs olur değil mi? Hastalıklar oluyor, bir şey kopuyor, bir şeyler oluyor. Ameliyat oluyor, menüsküs ameliyatı diyorlar. Kafası çatlar, bilmem ne olur filan. Bu spor değil, bu idman değil...

Peki boks?

Boks da spor değil, o da canavarlık. Bir tane patlatıyor; adamın beyni sarsılıyor, felç oluyor. Muhammed Ali tir tir titriyor. Beyni sarsılınca öyle oluyor. O da spor değil!

Hangi şey spordur?

Cihadda insanın işine yarayacak şeyler spordur. Mesela sayalım: Judo, karate... bunlar spordur.

Neden?

Savunma, hücum veya düşmandan kurtulmak, bir işe yarıyor.

Futbol ne işe yarar?

Yaramaz.

“Bu pazar futbola gideceğim. Maça gideceğim.”

“Bu pazar balık tutmaya gideceğiz...”

Aç mısın, açık mısın, ihtiyacın mı var?

“Yok, boş, pazarı geçirelim.”

Kur’an’ı biliyor musun?

“Bilmiyorum.”

Dinî bilgilerden haberin var mı?

“Yok.”

Senin balık tutacak zamanın mı var, o kadar boş mu zamanın? Kur’an öğren, ilim öğren, vaaza gel, nasihati dinle...

Yeni evli güvey eve geliyor, yemeğini yiyor. Ceketini giyiyor. Gelin hanım soruyor:

“Efendi nereye gidiyorsun?”

“Kahveye gidiyorum, arkadaşlarla oturacağım.”

Ne var kahvede?

Bilardo var, domino var, tavla, kâğıt var, papazı ver kızı al; kâğıtlar... “Yendim mi seni!..” filan bir hararetli bir şey! İki kişi oynuyor, sekiz kişi etrafında halka olmuş; onun kâğıdına bakıyor, onun kâğıdına bakıyor... Ne oluyor?

Boş! İnsanlar boş şeylere alıştırmışlar.

Bowling Club! Kadınlar şişe gibi diziliyorlar, beyaz beyaz giyiniyorlar, şapkalar... Topu atacak, oradaki şişeyi devirecek. Tamam, iki tane şişe devirdi, üç tane devirdi. Ne olacak?!..

Golf! Bir tane vuruyor, oraya gidiyor, buraya gidiyor. Bu spormuş, açık havadaymış... Yahu açık havada daha güzel işler yap! Açık

havada ders yap, Kur'an dersi yap! Yağmur yağmayan yerde açık hava dershanesi yapın! Açık havayı temiz havayı iyi istiyorsan güzel şeyler olsun. Çok boş şeylerle milyarlarca insanın ömrü havaya gidiyor, doğru mu? Ama Allah'ın sorumluluk duyan kulları zamanını değerlendiriyor, faydalı geçiriyor.

Benim rahmetli amcazadem ne diyor? Bunlar ne yapıyor? Yedi kilometre oraya gidiyorlar, yedi kilometre geliyorlar, idman yapıyorlar... Benim rahmetli amcazadem köylü ifadesi ile; "Bunlar böyle yapacaklarına bir fakirin tarlasını bellesinler, fakire faydası olsun!" diyor. İdmansa idman! Allah rahmet eylesin, hoşuma gidiyor. Boşuna ırgat gibi koşturmayı aklı almıyor.

Bu adamlara maaş versen bu kadar koşmaz. Hepsisi; kadın-erkek, bir de ellerine ağırlık almışlar; o da yürürken pazıları kuvvetlensin diyeymiş. Allah rızası için şunu taşıyiver, desen taşımaz. Boş şeyler! Bu şey dolu mu boş mu, faydalı mı faydasız mı, işe yarar mı yaramaz mı?.. İyice düşünecek. Faydalı işleri yapacak, faydasız işlerden vazgeçecek.

c. Zekat İşlerini Yapanlar

Mu'ridûn. "Vazgeçenler, yüzçevirenler!"

Vellezîne hüm li'z- zekâti fâilûn. “Ve bir de zekât işlerini yapanlar!”

“Zekâtı verenler!” demiyor:

Li'z- zekâti fâilûn. “Zekât işlerini yapanlar!” diyor.

Ne demek, niye öyle diyor?

Zekât, “temizleme” demek. Allah; “Malın içinde, senin kendi kazandığının içinde, sen zenginsen fakirin hakkı var!” diyor.

﴿وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ لِّلسَّائِلِ
وَالْمَحْرُومِ﴾

*Vellezîne bi- emvâlihim hakkun ma'lûmün li's-sâ'ili ve'l-mahrûm.*⁴

“Mal benim, ben kazandım. Apartman benim, iş benim, dükkân benim...” Sabahlara kadar ben çalıştım.

Senin kazancında fakirin hakkı var.

Bi- emvâlihim hakkun ma'lûmun. “Mâlum bir hakkı var.” *Li's-sâ'ili ve'l-mahrûm.* “Dilenci için mahrum insan için fakir insan için hak var; onu verecek!”

“Ben bunu kazandım ama nasıl kazandım? Sıhhatli olduğun için kazandım, Allah

⁴ 70/ Mearic, 24 - 25.

akıl verdiği için kazandım vs. Allah bana nasip etti.”

Tamam. Onda fakirin hakkı var. Onu ayıracak, verecek. Ayırmazsa fakirin hakkını yemiş oluyor, malı pisenmiş oluyor. Malın temizlenmesi, o fakirin hakkını vermekle olduğu için “Zekâtı, zekât işlerini yapanlar!..” diyor.

Malındaki fakirin hakkını alacak, ona verecek. Vermedi mi, adam fakirin hakkını yiyen bir hak yiyici oluyor.

“Yahu ben kazandım!”

Sen kazandın ama Allah o verdiği kazancın bir miktarını fakirin diye verdi sana, fakire vereceksin diye verdi.

“Böyle bir şey olur mu?”

“Böyle bir şey olur mu?” dersen kâfir olursun. Allah “Böyle olacak!” diyor. “Zenginler fakirlere parasının kırkta birini verecek!” diyor. Kırk koyundan bir tanesini fakire verecek.

“Allah versin...”

Nasreddin Hoca damını tamir ediyormuş. Dilenci gelmiş, kapıyı çalmış.

“Kim o?” demiş.

“Hoca Efendi biraz aşıya in!”

“Allah Allah! Ne işi var; nikâh mı kıydıracak, ölüsü mü var...”

Damdan aşağıya inmiş:

“Buyur, ne istiyorsun?” demiş.

“Allah rızası için bana bir sadaka verse-ne!”

“Gel peşimden!”

Bir kat çıkmışlar, bir kat daha çıkmışlar, kiremitlerin yanına kadar çıkmışlar. demiş ki;

“Allah versin.”

“Hoca yahu! ‘Allah versin!’ diye aşağıda söyleseydin ya! Niye beni yukarıya kadar çıkarttın?” demiş.

“Sen beni aşağıya kadar indirdin de istedin ya, ben de yukarı kadar çıkarttım. Allah versin, dedim.” demiş.

Tamam, Allah istediğine verir; verir ama Allah senin de vermeni emrediyor. Aslında Allah seni imtihan ediyor. Dur bakalım bunun cömertliği var mı?

Mesela ben çocuklara diyorum: Elinde oyuncağı var; “Bana versene.” diyorum. Afallıyor çocuk;

“Bu sakallı hoca, dede bu oyuncağı niye istiyor? Vermem.”

Biraz daha ısrar edersem, bakıyor pabuç pahalı; hemen öbür tarafa gidiyor, elindeki oyuncuğı alacağım diye benden uzaklaşıyor. şimdi bu imtihan! Ben oyuncakla oynayacak değilim ama imtihan!

Allah Teâlâ hazretleri;

“Kulum, ben sana verdim ya, seni zengin ettim ya...”

“Çok şükür, ettin yâ Rabbi! Hamd ü senâlar olsun.”

“Tamam, şimdi birazını şu kardeşine ver. Bak, o fukaracık; dokuz tane çocuğu var, kazancı yetmiyor, anasından babasından miras gelmemiş, evi de yok, gecekonduda oturuyor, çocukları da çok olmuş, doğum kontrolü yapamamış. şimdi bunlar perişan...”

İşte onlara zengin mü'min zekât verecek. Hem de “Al, bunu veriyorum; bana karşı saygı duy, sevgi duy, selam dur...” filan diye değil, “Bu senin hakkın, al kardeşim.” diye zekâtını verecek.

Namazlarında huşûlu olanlar, boş işlerden vazgeçenler, uzak duranlar, zekât işlerini yapanlar!”

“Zekât işlerini yapan” ne demek?

Malını temizleme işlerini yapanlar. Zekâtını verdi mi malı temizleniyor, vermedi mi malı pis! Bu haramlı mal yahu! Pis bu mal!

Vellezîne hüm li-furûcihim hâfizûn.

“Ferclerini muhafaza edenler, koruyanlar!”

Araplar insanın tenasül aletine *ferc* derler. Türkçe’de “avret yeri, but yeri” diyoruz. Müstehcen yeri, örttüğü, don giydiği, göstermediği yeri, insanın fercidir.

Vellezîne hüm li-furûcihim hâfizûn.

“Ferclerini koruyanlara, hıfz edenlere!”

Allah insanı erkekli dişili yaratmış.

*İllâ ‘alâ ezvâcihim ev mâ meleket ey-mânühüm.*⁵ “Zevcelerine, eşlerine karşı ve-

yahut kendisinin cariyesi olanlara karşı mahsuru yok, onlardan dolayı kendisi ayıplanmaz, kınanmaz.” *Fe-innehüm gayru melûmîn.*

“Bunlarla münasebeti, cinsiyete bulunması meşrûdur, çünkü nikâhlı karısıdır veya cariyesidir.” *Fe men-ibteğâ verâ’e zâlike fe-*

‘ulâ’ike hümül-‘âdûn. “Bunun dışında başka kadınlarla flört, kırıştırmak veya zina etmek; işte onlar, haddi aşmış, küstah, işi ileriye götürmüş günahkârlardır.”

⁵ 23/ Mü’minun, 6.

Evlenmişse düğünü yapmışsa eşiyle nikâh olmuşsa tamam. Ama eşi olmayan, cariyesi olmayana karşı nikâhsız ilişkiler de var. Yirminci yüzyılda olduğu şekilde eskiden de var. Çünkü her devirde insanların nefisleri var. Allah insanlara bu cinsel arzuları nesil devam etsin diye vermiş. Hayvanlarda da var: Horozda var, koçta var, boğada var... Her hayvanda var, her hayvan çiftleşiyor.

Herkeste bu duygu kuvvetli ama Allah bunun nikâh yoluyla olmasını, resmen, kayıtlı olmasını, eşin belli olmasını, karının kocanın birbiriyle bağlı olmasını, çocuklarının kimin çocuğu olduğunu belli olmasını, annenin babanın çocuklarına sahip olup onları yetiştirmesini istediğinden; “Nikâh kıyın...” [buyruluyor].

﴿سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنْبِتُ
الْأَرْضُ وَمِنْ أَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ﴾

*Subhânellezî halaka'l-ezvâce küllehâ
mimmâ tünbitü'l-'ardu ve min enfüsihim ve
mimmâ lâ ya'lemûn.*⁶

⁶ 36/ Yasin, 36.

Allah niye böyle mahlûkâtı zevc zevc, çift çift yaratmış? Bitkilerde bile var. Dişi hurma var erkek hurma var. Veyahut bir çiçekte dişilik organı var erkeklik organı var, kuyruğu var. Biyolojide, ilm-i hayatta öğrettiler. Öğrettiler, gördük. Tozlaşmayı arılar, sinekler filan yapıyor. Arı geliyor, oradan bal alacağım filan diye üstünü başını çiçek tozlarına bulaştırıyor, öbür çiçeğin üstüne konuyor. O çiçek tozları oraya gidiyor, bulaşıyor. Tozlaşma, münasebet olmuş oluyor. Erkek tohumlar, dişi çiçeğin dişilik organına gidiyor, oradan döllenme dediğimiz iş oluyor, tohum gelişiyor, büyüyor. Bazılarında tohumların taşınmasını Allah böceklere yaptırtıyor. Bazen de rüzgara yaptırtıyor.

Bir çamın erkeklik tozları, rüzgâr vasıtasıyla kilometrelerce uzaklara gidermiş. Rüzgâr bir üfürüyor, nerelere kadar gidecek! Hatta okyanusta bir تنها adada, günlerce vapurla bir gittiğin adada, bakıyorsun, nasıl bitkiler var! Bu yanardağ patladı, burada ada oldu. Bu bitki buraya nereden geldi? Rüzgarlardan geliyor.

Oradaki su birikintilerinde bazı farklı türleri görüyorlar. Çünkü göçmen kuşlar gidiyor-

lar, falanca yerdeki gölde dalıyorlar, çıkıyorlar, buraya geliyorlar; burada da dalıp çıkıyorlar, kanatlarının, tüylerinin arasındaki tohumları getiriyorlar. Aşılama oluyor. Okyanustaki adada bakıyorsun, falanca yerdeki bitkiler, falanca yerdeki hayvanlar oluşuyor. Halbuki yanardağ patladı, bunlar okyanusun ortasında nereden geldi? Allah böyle çeşitli hikmetlerle bu işleri yapmış ama bitkilerin de hayvanların da insanların da üremesini eşlere bağlamış. Çiftleşmeye, birleşmeye bağlamış. Ondan sonra evlat oluyor.

Bu, tabiatın bir kanunudur! Fakat bu duyguları Allah bir insana verdi diye bunu gidip kötü yollarda kullanmak günah! Onu yaptığı zaman cezalı oluyor. Onu yapmayıp da nikâhlı oldu mu düğün dernek oluyor, davetiye oluyor, herkes tebrik ediyor. “Mübarek olsun, hayırlı olsun, oğlanı evlendirmişsin, kızını evlendirmişsin, mâşaallah, Allah mesud bahtiyar etsin, bir yastıkta kocasınlar...” filan derken bir bakıyorsun bir sene, iki sene sonra bir evlatları olmuş, seviniyorsun. “Torunumuz oldu, müjde hocam. Şunun adını koyun...”

Güzel!

Namuslarını, tenasül aletlerini koruyanlar! Bu korunmama ve sakınmama ancak eşlerine ve cariyelerine karşı değil onların dışındakilere karşı olursa o zaman taşkın, azgın olmuş olurlar, cezaya uğrarlar.

Demek ki;

1.Namazlarını güzel güzel, huşûlu kılanlar!

2.Boş işlerden vazgeçenler, yüz çevirenler!

3.Zekât işlerini yapıp fakirin hakkını vererek mallarını temizleyenler!

4.Namuslarını koruyanlar, harama kuşak çözmeyenler, zina etmeyenler!

5.*Vellezîne hüm li-emânâtihim ve 'ahdihim râ'ûn.* "Kendilerine verilen emanetlere ve yaptıkları ahitlere uyanlar, riayetkâr olanlar!"

Ahde riayet; sana birisi emanet bir şey verdi, o emaneti sahibine geri vermek.

O devri düşünelim. Mesela adam cihada gidiyor.

"Benim en iyi arkadaşım kim? Falanca..."

Gidiyor, ona diyor ki;

“Şu paralarımı al. Ben Allah rızası için cihada gidiyorum. Şunlar sende emanet dursun.”

Veyahut Şam’dan mal alacak, Medine’de satacak:

“Yokluğum esnasında eve birisi girer, çarçur eder. Şu kasayı al, şu çekmeceyi al, sende dursun.”

Adam Şam’dan dönüyor, o dostuna, arkadaşına gidiyor:

“Hani sana bir çekmece vermiştim ya, hadi onu ver.”

“Ne çekmecesini?”

“Yahu Şam’a giderken verdim ya sana!”

“Yok öyle bir şey, vermedin sen bana. Hayal mi görüyorsun?”

“Yahu verdim ya! İçinde paracıklarım, altıncıklarım vardı, biriktirmişt看...”

“Yok öyle bir şey!”

Neden?

Adam emanetin üstüne yattı. Kasayı açtı, paraları gördü, paralar sıcak geldi, emaneti geriye vermiyor. Bu emanetin basit bir şeklidir.

İnsanın üzerinde başka emanetler de var. Bu can bize emanet. Allah demiş ki; “Al bu

canı, dünya hayatında yaşa, kullan!” Bu cana kendisi kıyamaz. Can emanet, vücut emanet!

“Bu vücudu ben istersem asarım istersem keserim.”

Hayır, bu emanet, yapamazsın!

“Kalbime bir bıçak saplarım, intihar ederim veyahut hava gazı borusunu açarım, oraya yatarım, bir daha kalkış yok. Mosmor kasakatı kesilirim, ölürüm...”

Öyle şey yok! Vücut sana emanet, karın sana, çocukların sana emanet, Allah’ın ahkâmı sana emanet!

Allah sana; “Benim emirlerimi tutacaksın!” dedi. Seni kul eyledi, yarattı, dünyaya gönderdi. Sen Allah’ın dinine, kitabına, sana tevdi ettiği emanetlere sahip çıkacaksın, onları boşa çıkartmayacaksın. Emanet çeşitlidir! Dine kadar, Kur’an’a kadar gelir, emanetler çeşitlidir. Müslüman emanetlere riayetkâr olacak ve ahdine sadık olacak!

“Söz verdin, ben seninle ortaklık yapıyorum. Sen bir ay çalışacaksın, ben sermaye vereceğim. Sen üçte ikisini al, üçte biri benim. Tamam mı?”

“Tamam.”

Dükkânı çalıştırmaya başlıyorlar. Kazanç iyi! Ahdine riayet etmiyor, vermiyor.

“Hani ahdetmiştik, seninle ortak değil miydik?”

“Yok, olmaz. Ben çalıştım, sen çalışmadın, dükkânda hiç bulunmadın!”

“İyi ama başında böyle konuşmadık mı? Sermayeyi ben verecektim, üçte biri benim olacaktı, üçte ikisi senin olmayacak mıydı?”

“Hayır, kabul etmiyorum.”

Ahdini bozanlara ahdine riayet etmeyenlere Allah kızar!

﴿إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا﴾

*Inne'l-ahde kâne mes'ûlâ.*⁷

diye âyet var. Ahdine riayatkâr olacaksınız. Ya söz verme ya da sözünde dur! Ya anlaşma yapma ya da anlaşmana riayet et!

Adamla anlaşma yaptık; bu arsa benim. O da gelip onun üstüne evler yapacak. Yüzde kırkı onun olacak, yüzde altmışı benim olacak. Sonra geliyor:

“Vallahi bu idare etmez...”

⁷ 17/ İsrâ, 34.

Seninle ahd etmedik mi? Başında konuşmadık mı?

“Tekrar yüzde elli yüzde elli olsun.”

“şurası şu malzemedenden olacaktı, şurası böyle olacaktı, burası İtalyan fayansı olacaktı, şöyle olacaktı... Bu ne böyle? Sen hiç ondan kullanmamışsın hani ahdine riayet? Husumet çıkartmak için kırpıştırdın, ahdini bozdun. Seninle anlaşmamızda biz..46.25

Bizim alt katta bir kurnaz kiracı vardı. Ev sahibiyle ihtilafa dűřmüşler. Kontrat filan yok, demiř. Adam da bunu mahkemeye vermiř:

“Efendim bu kirasını vermiyor. Biz bununla şu kadar kira anlaşması yapmıştık, kirasını vermiyor.” demiş. Yalan söylüyor. Anladı ya... Bizim alt kattaki komşunun “Kontrat yok, kaybettim.” dediğinden kontratın yok olduğunu anladı ya, mahkemeye vermiş:

“şu kadar isterim.”

Adam da kurnaz, tam anasının gözü, bizim -Ankara’da oturduğumuz- alt kattaki kiracı. O zamana kadar tutuyor tutuyor, sır vermiyor. Mahkemede o iddiayı yapınca cebinden çıkartıyor:

“İşte hâkim bey, yalan söylüyor. Bununla anlaşma 100 liraydı. Şimdi benden 500 lira istiyor. Buyurun imzası vs.” diyor. Adam rezil rüsva oluyor. Her an ahdine riayet etmesi lazım.

Birçok insan ahdine riayet etmez ve Allah da ahdine riayet etmeyenleri sevmez, cezalandırır. Müslüman, söz verdi mi sözünde duracak.

Peygamber Efendimiz birisiyle sözleşmiş:
“Şurada buluşalım.”

Üç gün beklemiş! Üç gün orada beklemiş! Üç gün sonra delikanlı gelmiş. Peygamber Efendimiz; “Delikanlı, beni çok beklettin.” demiş. Sözüne riayete bak, sadakate, ahdine riayete bak. Müslüman ahdine riayetli olacak.

6. Vellezîne hüm ‘alâ salavâtihim yühâfizûn. “Ve beş vakit namazlarına müdâvim olan!”

Biliyorsunuz namaz bir tane değil, haftada bir de değil, senede iki kere bayram namazı da değil!

Bazı müslümanlar ne yapıyor, namaz kaç tane?

Senede iki tane: Ramazan Bayramı namazı, Kurban Bayramı namazı!

Başka namaz, yok! Bazılarına soruyorsun:
“İslâm’da namaz kaç tane?”

“Haftada bir! Cuma günü Cuma namazı, cumadan cumaya.” Kimisi bayramlık müslüman, kimisi cumalık müslüman. Kimisi de alacalı müslüman; dindar misafir gelirse namazını kılar, dindar olmayan misafir gelirse namazlar kaçır! Otururlar, poker oynarlar, oyun oynarlar, konuşurlar, namazlar kaçır. Hepsi birden, elbirliğiyle, kaçmasına göz yumdukları için ev sahibi de kaçırır; çünkü alacalı kılmaya alışmış. Namazı muntazam kılmaya alışmamış, alacalı!

Sabahleyin ezan okunur:

Hayye ale’s-salâh. “Namaza gelin!” demek. Artık bağırttırmıyorlar. Eskiden minarelerden bağırlırdı, her yerden duyulurdu. Yüksek sesle bağırlırdı. Bizim köyde bir Kör Ali vardı. Allah rahmet eylesin. Evde tüfeğinin fişekliğini doldururken barut patlamış, kör olmuş. Bir sesi vardı, bizim yalı beş kilometre aşağıda, köyde ezan okuduğu zaman yalıdan duyulurdu. Dağlar taşlar! *Allahuekber* dedi mi duyulurdu. O kadar gür sesi, kalın sesi vardı. Babacan, babayiğit bir adamdı. Cümle geçmişlerimizle beraber Allah rahmet eylesin.

Namazına nasıl olacak?

Müdavim olacak!

“Hocam bazen keyfim yerinde oluyor da o zaman namaz kılıyorum; bazen de canım sıkılıyor, kafam bozuluyor; o zamanlar da kılmıyorum.”

Olmaz. Bu muntazam bir vazife! Günde beş defa kılınacak, ömür boyu kılınacak ve buluğ çağından, sorumluluk çağından başlayacak ve ölünceye kadar devam edecek. Savaşta bile kılınacak, yolculukta bile, hastayken bile kılınacak.

“Hocam yatıp kalkamıyorum, hastayım.”

Oturduğun yerden kılacaksın.

“Kıyırdayamıyorum.”

Gözünle kılacaksın, başınla imâ edeceksin. *Allahu ekber, semi'allâhü li-men hamidah, rabbenâ leke'l-hamd, Allahu ekber...* Kıyırdayamıyor olsa bile kılacak. Namaza müdavemet şart!

Namazın muntazam kılınmasına çocukluğumuzu alıştıracacağız. Küçükken alışmazsa delikanlı oldu mu bıyıkları terledi mi efelendi mi anasından babasından gizli sigara içmeye başladı mı artık o “Adam oldum!..” diye bir şey dinlemez, namaz kılmaz.

Neden?

Büyüdü. Babası fazla zorlarsa eve gelmez.

Neden?

Büyüdü artık, kendisinin kazancı var. Almanya'da kanunlar da anne-baba çocuğa baskı yapmasın diye çocuğun tarafında! Tamam, çocuk namaz kılmaz.

Neden?

Zor gelir. Gidecek, çoraplarını çıkartacak, abdest alacak, kollarını sıvayacak. On dan sonra gelecek, namaz kılacak. Zevkine varamadığı için namazın güzelliğini anlayamadığı için alışmadığı için yapamıyor. Ama alışan bir insan yapar, yapmadığı zaman rahatsız olur.

Ne yapacaksın?

Çocuk senin emrinde iken namaza alıştıracaksın. Namaz, alışkanlığı hâline gelecek. Kız, namaz kılmıyor. Zaten bazı zamanlar kılmaz, âdet gördüğü zaman namaz kılmaz. O zaman kız babası “Kızım namazı kıl!” dediği zaman annesine kaçıyor.

Neden, neden?

O zaman sıkıntı var. Aybaşılık hâli. Bu aybaşı dolayısıyla namazın kılınmadığını bili-

yor ya, başka zaman da kaytarır, kılmaz. Babası söyleyemez. Çünkü baltayı taşa vururum diye korkar, söyleyemez, çocuk kaytarır.

Duydum; oğlu evlenmiş, baba ile beraber aynı evde oturuyorlar. Baba sakallı, bastonlu, asâlı, sabah namazına gidiyor. Sabah namazına giderken tak tak tak vuruyor. Oğlu gelinle içeride yatıyor. Tak tak tak vuruyor.

Bana anlatıyorlar. Herhalde kadınlar kendi aralarında konuşuyor ki hoca olarak biz de duyuyoruz, bizim de kulağımıza geliyor. Size vaazda söylüyoruz.

Gelin yatakta, şeytan gibi akıllı! Uyuyorlar. Kayınpeder sabah namazına kalkın, diye tak tak tak vurdu; kalkacak hâlleri yok! Yatak sıcak, uyku var, daha keyif sürecekler...

Ne yapıyormuş?

Kapı kapalı ya; “*es-Selâmü aleyküm ve rahmetullâh, es-Selâmü aleyküm ve rahmetullâh*. Tamam tamam babacığım, tamam tamam, sen git camiye...”

Yatakta! *es-Selâmü aleyküm* filan yalan! Sanki kalkmış, abdest almış da *es-Selâmü aleyküm* diyor, yalan, kandırıyor.!

Kayınpederini kandırırsın. Çünkü kayınpeder namaz kılmadığı zaman diklenecek.

“Olmaz böyle şey yahu! Oğlum, namazınızı kılın yahu!” filan diyecek diye “*es-Selâmü aleyküm ve rahmetullah, es-Selâmü aleyküm ve rahmetullah...* Tamam tamam babacığım...”

Bu neden?

Alışmadı da ondan! Küçükten alıştıracaksın.

Ben şimdi fındık sultanlara, küçük sultanlara “Başını örttün, aferin, mâşaallah...” filan diyorum, “Şeker vereceğim.” diyorum.

Neden?

Küçükten alışsın. Küçükten alıştı mı yapar. Alışmadı mı, annesi; “Başını ört” diyor. O oradan çekiyor, bu tarafa atıyor.

Neden?

Alışmadı, zor geliyor. Alışacak!

Kafan takkeye alışsın! Çıkarttığı zaman insanın kafası üşür, tekkesini aramaya başlar. Alışkanlığa bağlı! Hanımlar çocukları mantolu, uzun giyimli alıştırsa rahat gelir. Alıştırmazsa yaz sıcakları geldi mi “Ah! Dayanamıyorum! Kısa kollu, mini etekli...”

Neden?

“Sıcak, dayanamıyorum!” der. Alışmadığı için dayanamıyor. Onun için namaza müdavim

olacak. Küçükten yetiştireceksin. Hem de her şeyin kökünü anlatacaksın: “Evladım! Allah namazı emretmiştir, namazı kılmazsan âhi-rette kızgın taşların üzerinde kılacaksın!...” Bize büyüklerimiz böyle anlatırdı.

“Bana salavât edin!” diyor.

Salavât ne demek?

“Namazlar” demek.

Birincide ne diyordu?

Fi-salâtihim hâşi’ûn. “Namazında huşulu olmak” diyordu. Burada “Namazlarına müda- vim olmak” diyor.

Kaç tane namaz var?

﴿وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفَيْ النَّهَارِ وَزُلْفًا مِنَ اللَّيْلِ﴾

*Ve ekîmi’s-salâte tarafi’n-nehâri ve zül- fen min el-leyli.*⁸

“Gündüzün iki tarafında ve geceleyin...”

﴿قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا﴾

*Kable tulû’i’s- şemsi ve kable ğurûbiha.*⁹

“Güneşin doğmasından evvel ve batışın- dan sonra; sabah ve akşam namazı!”

Ondan sonra;

⁸ 11/ Hud, 14.

⁹ 50/ Kaf, 39.

Nehâri. “Akşam namazı!” Ve mine’l-leyl.
“Bir de geceleyin!”

Beş vakit namaz: Sabah namazı, öğle namazı, ikindi namazı, akşam namazı, yatsı namazı. Beş vakit namaz; onun için *salavâti-him* diyor.

Peygamber Efendimiz; “Şunları da kılın, kıalarsanız sevabınız çok olur.” diye başka şeyler de tavsiye etmiş: işrak namazı, duhâ namazı, evvâbin namazı, gece yatarken abdest alıp yatmak, gece kalkıp teheccüd namazı kılmak; beş vakte beş vakit daha katıp daha çok sevap almak.

Namazlarımıza müdavim olacağız! Muntazaman kılınacak!

Düzce’de bir ihtiyar adamı anlattılar. Yüz bilmem kaç yaşına kadar yaşamış. Dinç, evi camiye beş kilometre mesafedeymiş. Hiçbir sabah namazını evinde kılmamış. Hep muntazaman camiye gelmiş gitmiş.

d. Firdevs-i Âlâ'ya Varis Olacak

Beş kilometre ne kadardır?

Bir saatlik yol! Namaza devam olacak!

7. ‘Ulâ’ike hümü’l-vârisûn. “İşte bunlar Allah’ın ikramlarına erip mirasa sahip olacak olanlardır!”

Vârisûn. "Mirasa sahip olanlar."

*Ellezîne yerisûne'l-Firdevs.*¹⁰

Nereye miras olarak konuyorlar, sahip oluyorlar?

"Firdevs-i âlâya sahip oluyorlar."

Hüm fîhâ hâlidûn. "Ve onlar orada ebediyen, nimetler içinde, her türlü güzellikle, mutluluklara sahip olarak yaşayacak!"

Bunlar zor mu? Yapmadığımız işler mi? Biraz dikkat edersek güzelce yaparız.

Namazda huşûlu olmak! Boş şeylerden yüz çevirmek, bu boş şeylerden yüz çevirmek önemli! Zekâtı vermek! Namusunu korumak, zina etmemek! Emanetlerine ve ahbine riayetkâr olmak! Beş vakit namazını aksatmamak! Bunlar kolay, yapılabilecek şeyler.

Allahu Teâlâ hazretleri bizleri, bunları rızasına uygun şekilde yapmaya muvaffak eylesin ve Firdevs-i Âlâ'ya vâris olmayı, Firdevs-i Âlâ'nın taksimâtında mirastan pay almayı bize de nasip eylesin. Zina etmek deyince aklıma geldi. İnsan, "Tamam, benim flörtüm yoktur, başka bir metres edinmiş değilim, ben bu işi yapmıyorum vs." filan diyebilir. Fakat çıplak resimlere, kadınlara

¹⁰ 23/ Mü'minun, 10.

bakmak da zinadır. Peygamber Efendimiz; "Gözler de zina eder." diyor. Televizyonda çıplak kadın var, dışarıda çıplak kadın var, mecmuada çıplak kadın var; onlara bakmamak, gözü onlardan da korumak lazım. Allah Teâlâ her türlü haramdan uzak durmayı cümlemize nasip eylesin. Cennetiyle, cemâliyle müşerref eylesin. Firdevs-i âlânın vârislerinden; *Vec' alnî min-vereseti cenneti'n-na'îm*,¹¹ cennet nimetlerinin mirasçılarından olmayı hepimize nasip eylesin. Cehenneme düşürmesin, azaplara uğratmasın, cayır cayır odun gibi yaktırmamasın, feryad ettirmesin. Doğrudan doğruya cennete girenlerden, cemâlini görenlerden, rıdvân-ı ekberine erenlerden eylesin.

el- Fâtîha!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

20 Muharrem 1419 / 16.05.1998

Almanya

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

¹¹ 26/ Şuara, 85.